



BANK ĊENTRALI TA' MALTA  
EUROSISTEMA  
CENTRAL BANK OF MALTA

# *Muniti tad-Deheb*

*2000-2009*



MALTA  
COIN  
CENTRE



**Malta Coin Centre**  
Bank Ċentrali ta' Malta  
Pjazza Kastilja  
Valletta VLT1060  
Malta



**(+356) 2550 6006/7/8**



**<https://www.maltacoincentre.com/>**



**[customercare@maltacoincentre.com](mailto:customercare@maltacoincentre.com)**

## Royal Mint Precious Fine Gold Collection - Xprunara



2002

Tip	Deheb proof - like
Denominazzjoni	Lm13
Dijametru	13.92mm
Piż Gross	1.24g
Finezza	0.999
Disinjatur	quddiem: Noel Galea Bason wara: Joseph Muscat
Zekka	Royal Mint, UK
Stampar	25,000

FI-2002, il-Bank Ċentrali ta' Malta ħareġ munita kommemorattiva tad-deheb bit-tema marittima 'Xprunara', li tagħmel parti mir-Royal Mint Precious Fine Gold Collection.

Fuq in-naħa ta' quddiem tal-munita hemm l-istemma araldika ta' Malta u s-sena tal-ħruġ 2002, filwaqt li fuq in-naħa ta' wara jidher xini tat-tmintax-il seklu tat-tip 'Xprunara' li kien iddisinjat minn Joseph Muscat MQR.

## Dhul fl-Unjoni Ewropea



2004

Tip	Deheb Proof
Denominazzjoni	Lm25
Dijametru	19.3mm
Piż Gross	3.994g
Finezza	0.916
Disinjatur	quddiem: Noel Galea Bason wara: Marc Spiteri
Zekka	Royal Mint, UK
Stampar	6,000

Il-Bank Ċentrali ta' Malta ħareġ munita tad-deheb f'verżjoni proof fl-okkażjoni tad-dhul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea fl-1 ta' Mejju 2004.

Il-munita għet iddisinjata minn Marc Spiteri, ir-rebbieħ ta' kompetizzjoni nazzjonali organizzata mill-Bank għal dan il-għan. Il-mudell tal-arma ta' Malta, li jidher fuq in-naħa ta' quddiem tal-munita, sar mill-artist Malti Noel Galea Bason.

Id-disinn magħżul jirrappreżenta d-dhul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea permezz tal-fużjoni tal-bnadar rispettivi mgħaqqda flimkien fiċ-ċirku tat-tmax-il stilla li jissimbolizzaw l-Unjoni Ewropea.

## Europa Programme 2007 bit-tema 'European Realisation' - Gran Mastru Jean de La Valette



2007

Tip	Deheb proof
Denominazzjoni	Lm25
Dijametru	21mm
Piż Gross	6.5g
Finezza	0.92
Disinjatur	Noel Galea Bason
Zekka	Royal Dutch Mint
Stampar	2,500

FI-2007, il-Bank Ċentrali ta' Malta ħareġ l-aħħar munita numiżmatika tal-fidda u oħra tad-deheb denominati fil-lira Maltija bħala parti mill-Europa Programme 2007 bit-tema 'European Realisation', li jfakkru lill-Gran Mastru Jean de La Valette.

Fuq quddiem tal-muniti jidhru l-arma ta' Malta u s-sena tal-ħruġ 2007. Fuq wara tal-muniti jidhru l-Gran Mastru La Valette flimkien mas-sena tat-twelid u s-sena tal-mewt tiegħu (1494-1568). L-Europa Star, li hi l-logo uffiċjali ta' dan il-programm, tidher ukoll fuq wara tal-muniti.

## Europa Programme 2008 bit-tema 'Wirt Kulturali' - Auberge de Castille



2008

Tip	Deheb proof
Denominazzjoni	€50
Dijametru	21mm
Piż Gross	6.5g
Finezza	0.916
Disinjatur	Royal Dutch Mint
Zekka	Royal Dutch Mint
Stampar	3,000

Fl-2008, il-Bank Ċentrali ta' Malta ħareġ munita numiżmatika tal-fidda u oħra tad-deheb bħala parti mill-Europa Programme 2008 bit-tema 'Wirt Kulturali'. Fuq quddiem tal-muniti jidhru l-arma ta' Malta u s-sena tal-ħruġ 2008, filwaqt li fuq wara tidher il-loġġa tal-Auberge de Castille.

Meta l-Ordni ta' San Ġwann ta' Ġerusalemm ittrasferiet il-kwartieri ġenerali tagħha mill-Birgu għall-belt il-ġdida msejġha Valletta wara l-Assedju l-Kbir tal-1565, kienet haġa naturali li wara t-tlestija tas-swar tal-belt, l-Ordni tieġu ħsieb tibni l-bereġ, jew alloġġi, għall-kavallieri li kull wieħed minnhom kien jappartjeni għal waħda mit-tmien *Langues*. Wieħed minn dawn l-alloġġi kien il-Berġa ta' Kastilja, Leon u l-Portugall.

Id-disinn tal-bini originali, li jmur lura għall-1574, kien fdat f'idejn Girolamo Cassar, l-arkitett famuż Malti li dak iż-żmien kien fis-servizz tal-Ordni. Is-sit magħżul kien partikolarment prominenti, fuq l-oġġla parti tan-naħa tal-art tal-Belt Valletta, b'veduta ta' parti estensiva tal-gżira.

Iżjed tard, il-Gran Mastru Portugiż Emanuel Pinto de Fonseca, li kien affaxxinat mill-grandjożità, u fil-fatt kien inkluda kuruna magħluqa fl-istemma araldika tiegħu, qies li l-bini originali ma kienx jixraq lill-importanza tal-*Langue* tiegħu. Għalhekk iddeċieda li dan il-bini kellu jitkabbar u jissebbaħ. Skont riċerka reċenti, il-proġett ġie fdat f'idejn l-arkitett Andrea Belli u tlesta fl-1744.

Ir-rizultat tad-deċiżjoni ta' Pinto jista' jiġi ammirat fil-faċċata simmetrika preżenti, eżempju eċċellenti ta' arkitettura barokka u, bla dubju, l-aktar stupenda fost il-bereġ. Partikolarment impressjonanti hu l-bieb imponenti tagħha, b'erba' kolonni fuq il-ġnub u b'gabra dekorattiva, rikka u varjata, ta' elementi militari u bñadar; fuq dan kollu hemm il-bust tal-Gran Mastru Pinto. Bħalissa l-Berġa ta' Kastilja, kif hi popolarment magħrufa, tospita l-Uffiċċju tal-Prim Ministru.

## Europa Programme 2009 bit-tema 'Wirt Kulturali' - Castellania



1973

Tip	Deheb proof
Denominazzjoni	€50
Dijametru	21mm
Piż Gross	6.5g
Finezza	0.916
Disinjatur	Royal Dutch Mint
Zekka	Royal Dutch Mint
Stampar	3,000

FI-2009, il-Bank Ċentrali ta' Malta ħareġ munita tal-fidda u oħra tad-deheb bħala parti mill-Europa Programme 2009 bit-tema 'Wirt Kulturali'. Fuq quddiem tal-muniti jidher l-arma ta' Malta u s-sena tal-ħruġ 2009. Fuq wara tidher il-Castellania, li arkitettonikament hi waħda mill-aktar binjiet impressjonanti fi Triq il-Merkanti ġewwa l-Belt Valletta. Dan il-bini kien iservi bħala l-Qrati fi żmien il-Gran Mastri Portugiżi. Sa mill-1895 dan il-bini serva bħala l-uffiċċju ewlieni tal-awtoritajiet mediċi u tas-saħħa pubblika u illum hemm is-Segretarjat Parlamentari għas-Saħħa fil-Ministeru tal-Politika Soċjali. L-Europa Star, li hi l-logo uffiċjali tal-programm, tidher ukoll fuq wara tal-muniti.